

Троянската керамика ще бъде представена на изложба по време на международната конференция „Географските означения 2025“

Вторник, 26 Ноември 2024

В края на месец януари 2025 г. в Аликанте, Испания, ще се проведе Международна конференция „Географски означения 2025“ и изложба. България ще бъде представена с три защитени занаятчийски и промишлени продукта, сред които – троянската керамика. Патентното ведомство на Република България се обвърна към Община Троян за съдействие, а Музей на народните художествени занаяти и изкуствата в Троян предостави снимка от своя богат архив, която ще бъде включена в предстоящата изложба. **Въздействащата черно-бяла фотография е на декораторка от ТПК „Троянска керамика“ от 1973 г., а фотографа е Величка Ганковска. Собственост е на Музей на народните и художествени занаяти – Троян.**

Неслучайно Троян и троянци се гордеят с дълбоките традиции на грънчарството. Това е най-развитият занаят в Троянско. Проследява се още от времето на траките, римляните, Първо и Второ Българско царство, през Възраждането до наши дни. Този занаят е давал препитание на многолюдни селища и фамилии, а с времето се обособява в една от водещите керамични школи, с характерна декоративна система и естетически стил. Декорациите и формите се усъвършенстват с времето, като запазват влиянията от различните периоди. Декорацията във възрожденската керамика се повлиява от бита на троянеца, от неговото облекло и от заобикалящата го природа. Посудата, която най-често балканжийката използва в дома си, също е изработена от глина. Глазирани, гравирани или релефно апликирани, оцветени с меки земни тонове, керамичните съдове са нещо повече от изделия за бита. Те са изкуство, сътворено от човешката ръка, изобретателност и въображение. В средата на XIX век се сформира грънчарският еснаф, а половин век по-късно се открива и първото грънчарско училище, прераснало в края на XX век до Средно художествено училище за приложни изкуства, с основна учебна дисциплина керамика. С времето троянските грънчари обособяват свой декоративен стил с над 60 съдови форми. Най-високото развитие на грънчарството в Троян е на границата между 30-те и 40-те години на XX век, когато са записани над 700 грънчарски работилници с около 1500 майстори. Освен ценно нематериално културно наследство, грънчарството е и важен поминък за населението от Троянския край. Местната власт се стреми да създаде добра среда за устойчивост, развитие и нови пазари за този занаят. Към настоящия момент е подготвен формуляр за кандидатстване за включване на традицията за изработка на Троянската керамика в нематериалното културно наследство на света към UNESCO и вписване на „Традиционната троянска керамика – живо наследство в риск“ в листата за „наследство в риск“ към Министерство на културата.

На предстоящото събитие България ще бъде представена още с българска закваска за кисело мляко, врачански варовик и три селскостопански продукта – българско розово масло, българско бяло саламурено сирене и горнооряховски суджук.